Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 6 сентябрь 1969 йил, шанба ● № 208 (14.371) ● Баҳоси 2 тийин.

Кеча Ўзбекистон пойтахти Тошкентда очилган Қирғизистон адабиёти ва санъати декадаси партиямиз идеялари, Улуғ Октябрь идеялари, ленинча доно миллий сиёсат тантана қилганлигини кўрсатувчи яна бир ёрқин намойишга айланди.

СУРАТДА: Қирғизистон адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилишига бағишланган йиғилиш президиумида. И. Глауберзон фотоси.

ДЎСТЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАСИН!

ҚИРҒИЗИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛДИ

Оқинларнинг кўп авлодлари яратган икки юз минг сатр шеър қирғиз баҳодири Манаснинг, унинг ўғли Семетайнинг ва невараси Сайтоқнинг шижоатларини улуғлайди. Лекин меҳнати билан ўз ўлкасининг донғини бутун жаҳонга ёйган баҳодир қирғиз халқининг бугунги шижоатини куйламоқ учун қанча-қанча минг шеърий сатрлар керак бўлар!

Қирғизистон... табиат эринмасдан унинг ҳуснини безаган. Унга чўққилари оппоқ қор билан қопланган тоғларни туҳфа этган, шу тоғларнинг этакларида эса ям-яшил водийлар ва кўм-кўк кўлларни яратган. Тоғларга тез оқар сойлардан маржонлар таққан. Лекин совет Қирғизистонининг кишилари бу ўлкани тағин ҳам кўркам қилиб безатишди. Улар тоғ чўққиларини йўллар билан туташтирдилар, тезоқар сойларни электр беришга мажбур этишди. водийларни одамларга керакли янги либослар билан ясантиришди. Шунинг учун ҳам ҳозирги кунларда шеърлар ва достонларда. опералар ва қўшиқларда акс эттирилган, рақс ва ҳайкалтарошлик тилига кўчирилган жуда кўп шоирона сатрлар яратилмоқда. Бугун мана шуларнинг ҳаммаси қардош ўзбекка қардош қирғиз халқи қандай яшаётганлигини ҳикоя қилиш учун Ўзбекистонга қанот қоқиб келди.

Анъана бўлиб қолган эзгу традицияга кўра, бу ҳикоя Алишер Навоий номидаги опера ва балет театрида бошланади. 5 сентябрда Қирғизистон ССР адабиёт ва санъатининг Ўзбекистондаги декадасини шу ерда тантанали очиш маросими бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов. Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиев. Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Т. К. Қулатов, Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Б. Т. Мураталиев, Қирғизистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С .Б. Бегматова президиумдан жой оладилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва Марказий Комитет бюросининг аъзолигига кандидатлар В. Г. Ломоносов, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари. А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев М. З. Мирзааҳмедов, А. Р. Хўжаев Қирғизистон ССР маданият министри К. Кандучалова, Ўзбекистон ССР маданият министри В. И. Зоҳидов президиум столи ёнидан жой оладилар. Улар билан бир қаторда қирғиз халқининг вакиллари—ёзувчилар, рассомлар, артистлар, композиторлар, шоирлар. Ўзбекистоннинг адабиёт ва санъат арбоблари, республика ижодий союзларининг раҳбарлари ҳам бу ерда ўтиришибди.

Йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очади.

Қирғиз адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадаси, дейди у, мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида муҳим воқеадир.

Бу декада партиямиз идеялари. Улуғ Октябрь идеялари, ленинча доно миллий сиёсат тантана қилганлигини кўрсатувчи яна бир ёрқин далилдир. Бу декада — халқларимиз дўстлигининг байрами, миллий социалистик маданиятларнинг бир-бирини бойитиш байрамидир. Бу декада улуғ социалистик Ватанимизнинг ҳамма халқлари Владимир Ильич Лениннинг туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олишга ҳозирланаётган ажойиб бир вақтда ўтмоқда.

Улуғ Лениннинг номи ер юзидаги ҳар бир меҳнат аҳли учун азиз ва табаррук.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси ва жаҳонда биринчи Совет Социалистик давлатининг барпо қилиниши Ленин номи билан, ленинизм билан боғланган.

Асримиздаги энг йирик революцион бунёдкорликлар Ленин номи билан, ленинизм билан боғланган. Бу бунёдкорликлар ер куррасининг социал қиёфасини тубдан ўзгартирди, инсониятнинг социализм ва коммунизм сари бурилишини бошлаб берди.

Партиямизнинг яратилиши, жаҳоннинг деярли ҳамма мамлакатларида марксчи-ленинчи партияларнинг яратилиши, ҳозирги замоннинг энг нуфузли сиёсий кучига айланган жаҳон коммунистик ҳаракатининг кенг ривожланиши Ленин номи билан, ленинизм билан боғланган.

Коммунистик партия ва совет халқининг мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш борасидаги катта ва мураккаб вазифаларни ҳал этишдаги жуда улкан ва кўп қиррали фаолияти Ленин номи билан, ленинизм билан чамбарчас боғланган.

Инсоният жамиятининг энг мураккаб проблемаларидан бири бўлган миллий масаланинг порлоқ ҳал этилганлиги, совет республикаларидаги жуда зўр социал иқтисодий ва маданий ўзгаришлар Ленин номи билан, ленинизм билан боғланган.

Совет халқларининг кўп миллатли аҳил оиласи вужудга келганлиги, унинг яхлит бирлиги мустаҳкамланганлиги Ленин номи билан, ленинизм билан боғланган.

Ленин васиятларига содиқ бўлган партиямиз совет кишиларини ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида ҳормай-толмай тарбияламоқда. Ҳамма муваффақиятларимиз ва коммунизм йўлида эришадиган ғалабаларимиз негизларининг негизи бўлган СССР халқлари дўстлигини ва қардошлигини бўшаштира оладиган куч жаҳонда йўқ. Халқларимизнинг дўстлиги энг қаттиқ синовлардан ўтиб, шараф билан енгиб чиқди.

Қирғизистон ва Ўзбекистон меҳнаткашларининг дўстлиги қадим асрлардан бери чуқур томир ёйиб келмоқда. Бу дўстлик ажнабий истилочиларнинг жуда кўп босқинларига қарши, маҳаллий бойларга ва чор амалдорларига қарши биргаликда олиб борган курашда ўсиб вояга етди.

Бу дўстлик янги турмуш қуришда биргалашиб қилинаётган илҳомбахш меҳнатга асосланади. Республикаларимизнинг меҳнатчилари биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, кўпгина катта-катта халқ хўжалик вазифаларини ҳал қилмоқдалар. Пахтакорларнинг традицион социалистик мусобақаси йилдан-йилга кенгайиб бормоқда, иқтисодий ва маданий алоқаларимиз мустаҳкамланмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари қирғиз адабиёти ва санъатини яхши биладилар ва севадилар. Қирғизистон ёзувчилари, шоирлари, рассомлари, композиторлари, театр ва кино арбобларининг асарлари фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, шу билан бирга мамлакатимиздан ташқари бўлган узоқ жойларда ҳам зўр шуҳрат қозонди ва кенг кўпчиликка танилди.

Али Қўқомбоев. Чингиз Айтматов, Тўхтабўлат Абдумўминов. Тугалбой Сиддиқбеков, Темирқул Уматалиев. Қувончбек Маликов ҳамда бошқа кўпгина талантли қирғиз ёзувчилари ва шоирларининг китоблари бизда ўзбек ва рус тилларида миллион-миллион нусҳада нашр қилинмоқда.

Абдулаз Мўлдабоев. Гапар Айтиев, Бибисора Бейшаналиева, Сайра Кийизбоева. Рейна Чўқаева, Қидирбек Чодронов ва бошқа ажойиб ашулачилар, раққосалар. композиторлар ҳамда рассомлар билан бизнинг маданият арбобларимиз кўп йиллардан бери қалин дўст бўлиб келмоқдалар, уларнинг жозибадор санъати бизни мафтун этмоқда. Қардош Қирғизистон кинематографчиларининг фильмлари Ўзбекистон кинотеатрларининг экранларида зўр муваффақият билан кўрсатилмоқда, гўзал қирғиз куйлари радио-телевидение орқали янграмоқда.

Сиз, азиз дўстларим, қардош Қирғизистон маданиятининг талантли арбобларини республикамизнинг ҳамма жойида сабрсизлик билан кутишяпти. Сизлар ҳамма жойда халқимизнинг азиз меҳмони бўласиз

Декадада қатнашмоқ учун Қирғизистоннинг мамлакатда кенг танилган ёзувчилари, композиторлари, рассомлари, кинo ходимлари, артистлари, севикли ижодкор коллективларининг катта группаси келди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан сиз қардош қирғиз халқининг вакилларини чин кўнгилдан қизғин табриклашга ҳамда сизларга ва сизлар орқали Қирғизистоннинг барча меҳнаткашларига севикли Ватанимизнинг шуҳрати йўлида, коммунизм нурафшон идеалларининг тантанаси йўлида қилаётган меҳнатингизда янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга оширишда, ўз республикасининг экономикасини ва маданиятини ривожлантиришда меҳнатсевар ва талантли қирғиз халқи эришган зўр муваффақиятлар барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашларини ҳам чин кўнгилдан қувонтиради.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Республика ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари қандай яшаётганликларини, меҳнат қилаётганликларини биз ҳам ҳурсанд бўлиб ҳикоя қилиб берамиз ва кўрсатамиз.

Декада кунларида қирғиз адабиёти, санъати арбобларининг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан яқиндан учрашиб бевосита алоқа қилиши совет халқларининг бузилмас дўстлигини ва қардошлигини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Сиз азиз қирғиз дўстларимизга Ўзбекистонда бўлган бахтли кунларингизда чин кўнгилдан катта ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Кўп миллатли Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги абадий яшасин ва ривожлансин!

Хуш келибсиз, азиз меҳмонлар!

Қирғизистон ССР ҳукумат делегациясининг раҳбари. Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиевга сўз берилади.

Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг топшириғини бажариб, уларнинг номидан, қирғиз халқи ва Қирғизистоннинг барча меҳнаткашлари номидан сизларни ва сизлар орқали қардош Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини табриклашдек катта шарафга муяссар бўлдик, деди Усубалиев. Сизларга биз коммунистик қурилишда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилаймиз. сиҳат-саломат бўлишингизни, ҳамиша хурсанд ва бахтиёр бўлишингизни истаймиз.

Санъат ва адабиёт декадаларининг ўтказилиши, маданий бойликлар билан бир-биримизни бойитишимиз, совет халқларининг кўпдан бери яхши традицияси бўлиб қолди. Қирғизистон маданиятининг арбоблари ҳам ўзларининг ўзбек қардошлари билан биринчи марта учрашаётганлари йўқ, бироқ бу декаданинг алоҳида аҳамияти бор. У улуғ сана арафасида — Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида ўтказилмоқда.

Владимир Ильич Ленин бутун бепоён Совет мамлакати каби Ўрта Осиёни ҳам социалистик негизда қайта ўзгартиришнинг чуқур илмий программасини тузиб берди. Ленин Ўрта Осиё замонавий саноати юксак даражада ривожланган ўлка бўлиб қолишини орзу қилар эди. Бугун биз ҳақли равишда фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, Ўрта Осиё чор Россиясининг қолоқ четка ўлкасидан индустрияси ривожланган социалистик республикаларга айланди.

Илгари деярли саноати бўлмаган Қирғизистон ҳозирги кунда металл қирқадиган станоклар, қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар, физик асбоблар, автоматлаштириш воситалари, электр двигателлар, медицина аппаратлари ва бошқа кўп нарсалар ишлаб чиқармоқда. Энергетика, рангли металлургия, газ ва нефть қазиб чиқариш тез ривожланмоқда. Чор Россияси революциядан олдин ишлаб чиқарган электр энергиядан бир ярим

(Охири иккинчи бетда).

ШОДИЁНА КУТИБ ОЛИШ

Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиев ва Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Т. К. Қулатов қирғиз адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадасида қатнашмоқ учун 5 сентябрда Тошкентга келдилар.

Тошкент аэропортида меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари М. З. Мирзааҳмедов, А. Р. Хўжаев кутиб олдилар. (ЎзТАГ).

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ҲУКУМАТИ РАҲБАРЛАРИНИНГ ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЭЛЧИХОНАСИДА БЎЛИШЛАРИ

Вьетнам Демократик Республикасининг Москвадаги элчихонаси биносида мотам қилиниб, давлат байроғи энгаштириб қўйилди.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ўртоқлар соат 17 да элчихонага келишди. СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов улар билан бирга эди.

Улар халқаро коммунистик ҳаракатнинг, ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти, Совет Иттифоқининг қалин дўсти ўртоқ Хо Ши Миннинг вафоти муносабати билан Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Нгуен Тьен Тхонгга, Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минга ва элчихоналарнинг ходимларига Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан чуқур таъзия изҳор қилдилар.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари ўртоқ Хо Ши Миннинг мотам ленталари билан ўралган портрети қўйилган супача олдида маюс бўлиб бир неча минут сукут қилиб турдилар, сўнгра эса мотам дафтарига имзо чекдилар. (ТАСС).

ЎРТОҚ ХО ШИ МИННИНГ ДАФН МАРОСИМИДА ҚАТНАШУВЧИ СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти ўртоқ Хо Ши Минни дафн этиш маросимида қатнашувчи совет партия-ҳукумат делегациясини А. Н. Косигин (делегация бошлиғи). К. Ф. Катушев, М. А. Яснов ва СССРнинг Вьетнам Демократик Республикасидаги элчиси И. С. Шчербаков ўртоқлардан иборат составда тасдиқладилар.

ЎРТОҚ ХО ШИ МИННИНГ ДАФН МАРОСИМИДА ҚАТНАШУВЧИ СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖЎНАБ КЕТДИ

Халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси. Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти ўртоқ Хо Ши Минни дафн этиш маросимида қатнашмоқ учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегацияси 5 сентябрда Москвадан Ханойга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Яснов, СССРнинг Вьетнам Демократик Республикасидаги элчиси И. С. Шчербаков бор.

* * *

Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Нгуен Тхо Тян ҳам шу самолётда Ханойга жўнаб кетди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН ТОШКЕНТДА

Халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг машҳур арбоби, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти ўртоқ Хо Ши Минни дафн этиш маросимида ҳозир бўлмоқ учун Вьетнамга бораётган ССР Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 5 сентябрда Тошкентга келди. Ўртоқ Косигин билан бирга делегация аъзолари — КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Яснов ўртоқлар ҳам келишди.

Вьетнам Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Тхо Тян ҳам шу самолётда Тошкентга келди.

Тошкент аэропортида А. Н. Косигинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Т. К. Қулатов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, М. З. Мирзааҳмедов, А. Р. Хўжаев ўртоқлар кутиб олдилар.

А. Н. Косигин, шунингдек К. Ф. Катушев, М. А. Яснов бироз вақт дам олганларидан сўнг Ханойга жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

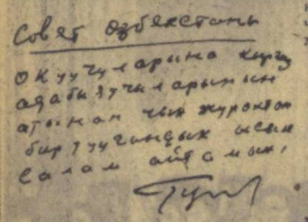

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

ДЎСТ ХАЛҚ, ҲАМКОР ХАЛҚ

Темирқул УМЕТАЛИЕВ.
Қирғизистон халқ шоири.

Ўзбек ва қирғиз халқлари дўстлиги ҳақида гап кетганда шуни айтиш керакки, бу икки қўшни эл тарихи неча-неча юз йилларга бориб тақалади. Ёндош ва жондош бу икки халқ қадим-қадим замонлардан бери бир дарёдан сув ичади, бир боғда миришкорлик қилади, бир дастурхон устида ҳангомалашади... Бир-бирининг шодлигу севинчига, ғаму ташвишига шерик бўлишади, ғанимларга қарши бир ёқадан бош чиқариб курашади.

Мен бу икки эл дўстлигини буюк қирғиз тоғларига таққослайман. Ҳа, чуқур илдизга эга бўлган бу дўстлик метиндай мустаҳкамдир.

АССАЛОМ, ҚАРДОШ ЭЛ!

Қубончбек МАЛИКОВ.
Қирғизистон халқ шоири.

Ассалому алайкум, ўзбек дўстлар! Қирғиз адабиёти ва санъати вакиллари сизнинг диёрингизга меҳмон бўлиб келди. Биз сизнинг ҳузурингизда ижодий ишларимиз юзасидан ҳисоб берамиз. Биз шуни яхши биламизки, ўзбек китобхони юксак дидли, талабчан китобхондир. Қаламимизга мансуб бўлган асарлар сизни қувонтира олса, завқ бахш эта олса ғоят мамнун бўлур эдик. Дўстларимизнинг ҳаққоний баҳоси шубҳасиз, ишимизга катта наф келтиради.

Биз республикангизнинг турли область ва районларида бўламиз, «оқ олтин» тоғлари бунёд этаётган ажойиб кишилар билан учрашамиз. Бу биз ижод аҳли учун янги-янги материал ва жўшқин илҳом бериши табиий. Биз забардаст ўзбек меҳнаткаши, деҳқони олдида таъзим қиламиз.

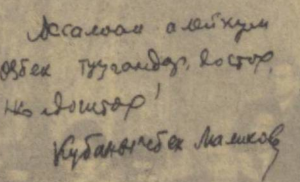

МЕҲР ИПИ

Т. АБДУМЎМИНОВ.
Қирғизистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, драматург.

Фан, адабиёт ва санъати, техникаси, қўйингки, хўжалигининг ҳамма жабҳалари гуркираб ўсаётган Ўзбекистон тупроғига қадам қўйиб, дилларимиз завқу шавққа тўлди. Ўзбек ва қирғиз халқлари тақдири, Ўрта Осиё халқлари тақдири бир хил эканлигидан қувондим.

Биз урфу одати, тўю маросими, тили деярли бир хил бўлган ўз оғамиз — ўзбек диёридамиз. Қардошларимиз кўзларида меҳр чақинини кўриб турибмиз. Улар ҳар қадамда бизни «Хуш келибсиз диёримизга, туғишганлар!» — деб қучоқ очиб кутиб олмоқдалар.

Қирғизлар билан бир ота-она боласидек бўлиб кетган ҳар бир ўзбек меҳнаткашига узоқ умр, ишларида зўр муваффақиятлар тилайман, энг эзгу тилакларимни билдираман.

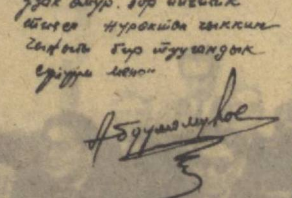

ЮТУҒИНГИЗДАН ҚУВОНАМИЗ

Тўман БОЙЗОҚОВ,
шоир.

Таржимонлик менинг ижодий фаолиятимда асосий ўрин тутади. Бошқа қардош халқлар адабиёти қатори ўзбек адабиёти вакиллари асарларидан ҳам она тилимга таржима қилиб тураман. Ҳ. Олимжон, Қуддус Муҳаммадий, Миртемир сингари шоирларнинг шеърларини, Р. Бобожон, С. Азимов сингари драматургларнинг пьесаларини қирғиз тилига таржима қилдим.

Мен ўзбек адабиёти янгиликларини қизиқиш билан, изчил равишда кузатиб бораман. Қардош эл адабиётида пайдо бўлган яхши асар мени бениҳоя қувонтиради. Дўст ютуғидан дўст қувонади-да!

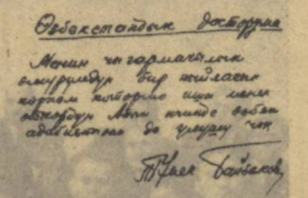

ДЎСТЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАСИН!

(Боши биринчи бетда).

баравар кўп электр энергияни ҳозир фақат Қирғизистоннинг ўзи ишлаб чиқармоқда. Республикамизнинг саноат маҳсулоти жаҳоннинг бир неча ўнлаб мамлакатларига экспорт қилинмоқда.

Владимир Ильич Ленин Ўрта Осиёни юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалик районига айлантириш программасини тузиб берган эди. Бугун биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, Лениннинг бу режалари ҳам муваффақиятли амалга оширилди.

Владимир Ильич Ўрта Осиё халқларининг маданиятини юксалтириш программасини ишлаб чиққан эди. Биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, Ўрта Осиё, шу жумладан Қирғизистон халқлари Ильичнинг бу орзусини ҳам рўёбга чиқаришди. Қирғиз халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти гуллабяшнади. Унинг ўзига хос қадимий маданияти рус халқининг ва бошқа халқларнинг маданияти ўтказаётган самарали таъсири остида зўр куч билан ривож топди.

Владимир Ильич Ленин озод миллатларнинг бир-бирларига тўла ишонишларига асосланган, социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашда қардошларча бирликни очиқ ва равшан англашга асосланган иттифоқи бўлиши зарурлигини кўрсатиб ўтган эди. У мамлакатимиздаги ҳамма халқлар дўстлигига ўзи бош бўлиб мустаҳкамлади, мана шу ажойиб ҳамдўстликнинг ҳозирги кунда қудратли Совет давлатининг негизи бўлган Совет Социалистик миллатлари Иттифоқининг уруғларини биринчи бўлиб ўзи экди.

Совет мамлакатининг бошқа ҳамма халқлари каби қирғиз халқи ҳам шуни яхши биладики, фақат совет халқларининг дўстлигигина Совет давлатининг кучи ва енгилмаслигига. Совет давлатидаги ҳар бир айрим халқнинг фаровонлигига манба бўлиб турибди. Бошқа қардош халқлар ва уларнинг маданиятлари ўртасида бўлгани каби қирғиз халқи билан ўзбек халқи ўртасидаги дўстлик ҳам фақат бугун ёки кеча пайдо бўлган дўстлик эмас. Бу дўстликнинг томирлари қадим-қадим замонларга бориб тақалади ва бу икки халқ маданияти, традициялари ва тақдирининг муштараклигига асосланади. Лекин бу дўстлик фақат Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейингина чинакам ҳар томонлама ривожланди ва мустаҳкамланди.

Совет мамлакатининг ҳамма халқлари, аввало, улуғ рус халқи экономикамизнинг ва маданиятимизнинг ривожлантиришга бериб келган ва бераётган беғараз ёрдам учун қирғиз халқи улардан ғоят миннатдор ва уларга ўзининг чуқур ташаккурини изҳор қилади. Мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги коммунизм тўла тантана қилишининг гаровидир. Биз бу дўстликни ҳар томонлама мустаҳкамлайверамиз.

Қирғиз адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадаси дўстлигимизни янада мустаҳкамлашга, маданиятларимизнинг муваффақиятлари билан бир-биримизни бойитиш жараёнини ривожлантиришга ҳеч шубҳасиз ёрдам беришига аминмиз.

Қирғиз халқи шонли Ленин юбилейига партия XXIII съездининг қарорларини оғишмай амалга ошириш учун беш йиллик план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш учун. Ватанни янги эзгу ишлар билан қувонтириш учун кураш белгиси остида тайёргарлик кўрмоқда.

Т. У. Усубалиев ўзбек дўстларга В. И. Лениннинг ёғочга садаф қадаб ишланган портретини эсдалик совғаси қилиб топширди.

СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева сўзга чиқади. У қардош қирғиз халқининг адабиёт ва санъати билан танишиш ҳаммамизни қувонтиради. Қирғизистоннинг ҳозирги куни ва бой тарихи бу санъатнинг ҳаётбахш манбаи бўлди, дейди.

Ленин ва Давлат мукофотларининг лауреати, Қирғизистон халқ ёзувчиси Чингиз Айтматов сўзга чиқиб, халқлар қардошлигининг мана шу янги байрамига, мамлакатимиз халқлари дўстлигининг байрамига келган ўз юртдошларининг ҳис-туйғуларини ифодалаб гапирди.

Қирғизистон адабиёти ва санъати декадаси очиқ деб эълон қилинади. Совет Иттифоқи, Қирғизистон ССР ва Ўзбекистон ССР Давлат Гимнлари янграйди.

Улуғ Ленинга, Коммунистик партияга, бунёдкор совет халқига, тинчликка, халқлар дўстлигига улуғвор мадҳия бўлган катта концерт билан тантанали кеча якунланди. Навоий номидаги театр саҳнасида машҳур санъат усталари билан бирга Қирғизистон ижодий коллективларининг ёш ижрочилари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Концертда Вьетнамга бора туриб Тошкентда тўхтаб ўтган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг Секретари К. Ф. Катушев, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Яснов ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИК ЛАВҲАЛАРИДАН

1932 йил 22 март куни бутун Иттифоқимиз бўйлаб беш ойлик ижодий сафарга чиққан Бухоро театри ўз гастролини қўшнимиз Қирғизистон республикасининг пойтахти — Фрунзе шаҳрида бошлайди. Бу ўзбек театрининг қардош қирғиз халқи билан биринчи учрашуви эди.

Бир ҳафта давомида кўрсатилган спектакллар ва берилган концертларда қирғиз томошабинлари санъаткорларимизнинг маҳоратинигина эмас, саҳна асарлари ва фото кўргазмалар орқали ўзбек халқининг ўша даврдаги ҳаёти ва социалистик қурилиш иши учун олиб борган кураши билан яқиндан танишади. Маҳаллий матбуот бухоролик санъаткорларнинг ижрочилик маҳоратига юксак баҳо бериб, театр кўрсатган спектаклларнинг ғоявий мазмундорлиги ва бадиий ғоявийлигини алоҳида таъкидлаб ўтган.

Гастроль пайтида ўзбек ва қирғиз театрлари ўртасида ижодий ҳамкорлик бошланади. Ҳатто, матбуотда эълон қилинишича, Бухоро ва қирғиз драма театрлари ўртасида социалистик мусобақа ҳам битиладн. Мана, ўшандан буён қўшнимиз қардош қирғиз халқининг миллий театр санъати билан ижодий алоқаларимиз равнақ топиб, хусусан кейинги йилларда ривожланиб кетди. Фарғона, Андижон, Қўқон ва бошқа театрларнинг санъаткорлари бир неча бор меҳмондўст қирғиз халқининг ҳузурида бўлиб, уларга маданий хизмат кўрсатганлар. Ўз навбатида қирғиз, айниқса Ўш область театрининг талантли артистлари ўзбек диёрида бўлиб, ўз санъатлари билан томошабинларимизни хушнуд қилганлар.

Қирғиз театрларининг репертуаридан ўзбек муаллифларининг энг яхши саҳна асарлари ўрин олди. Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи» драмаси, Сулаймон Юдаковнинг «Майсара» операси кабилар шу жумладандир. Қирғизистондаги Ўш область музикали драма театри эса ўзбек драматургиясининг асосий тарғиботчисига айланган. Унинг саҳнасида миллий драматургиямизда яратилган етук драма ва музикали саҳна асарларимиз қўйилиб келмоқда.

Кейинги даврда ўзбек театрлари репертуаридан қирғиз ёзувчиларининг асарлари ҳам кенг ўрин ола бошлади. Т. Абдумўминовнинг «Шикоятга ўрин йўқ» драматик повести ўзбек театрида қўйилган биринчи қирғиз саҳна асари бўлди. Асар мавзуининг муҳимлиги танланган характерларнинг ҳаётийлиги ўзбек театрларини ғоят қизиқтирди. Биринчи бўлиб бу драмани 1964 йилнинг бошида Хоразм область театри саҳналаштирди. Орадан бир оз вақт ўтгач бу асар Ҳамза номли академик драма театри артистлари ижросида зангори экранда кўрсатилди.

«Сарвқомат дилбарим» ва «Момо ер» — Чингиз Айтматовнинг бу ажойиб асарлари кўп миллатли мамлакатимиз китобхонлари орасида катта қизиқиш уйғотди. Бу тасодифий эмас. Гарчи Ч. Айтматов бу асарларини ўз халқининг ҳаётидан олиб ёзган бўлса ҳам, уларда юксак маҳорат билан кўрсатилган инсон тақдири ҳамма совет кишиларини қаттиқ ҳаяжонлантирди. Шунинг учун ҳам бу асарлар тез орада экранлаштирилди, театрларда саҳналаштирилмоқда. Повесть, фильм, спектакль — уларнинг ҳар бири ўзига хос бадиий шакл ва фазилатга эга.

«Сарвқомат дилбарим» драмаси 1964 йилнинг охирида Ҳамза номли академик драма театрида саҳналаштирилди. Театр коллективи (режиссёр Т. Хўжаев) бу асарни ўз саҳнасига қўйиб, унинг ғоявий мазмунини, айрим образларини, унда кўтарилган ҳаётий проблемаларни янада чуқурлаштиришга ва натижада оригинал спектакль яратишга эришди. Спектакль чуқур фалсафий фикр, лирика, кучли драматизм билан суғорилган.

Орадан бир йил ўтар-ўтмас «Сарвқомат дилбарим» драмаси Бухоро область музикали драма театрида ҳам муваффақиятли саҳналаштирилди. Бу ҳол бухоролик санъаткорларнинг қардош қирғиз ҳамкасблари билан ижодий ҳамкорлик алоқаларини давом эттириб келаётганлигининг ёрқин далилидир.

«Момо ер» повести саҳна асари сифатида мамлакатимизда биринчи бўлиб Муқимий номли республика музикали театрда бунёдга келди. Бундан қарийб уч йил муқаддам театр коллективи (режиссёр А. Раҳимов) «Момо ер» музикали драмасини кўрсатди. Асар либреттосини таниқли шоир ва драматург Туроб Тўла яратди, музикасини эса талантли композитор Икром Акбаров басталади. Романтик руҳда саҳналаштирилган бу спектакль ўзининг кучли образлари, чуқур драматизмга бой саҳналари билан томошабинимизга манзур бўлди.

Қирғиз драматургиясининг кенг оммалашган асарларидан бири — М. Бойжиевнинг «Баҳс» драмасидир. Бу асар мамлакатимизнинг кўпчилик театрларида, ҳатто Халқ Демократик Республикалари театрида ҳам катта муваффақият билан саҳналаштирилмоқда. Юзаки қаралганда, асардаги образлар ва унда содир бўладиган воқеалар унча эътиборли эмасдек, ҳар куни ўзимиз кўриб, учратиб юрган шахслар ва эшитган ёҳуд гувоҳи бўлган ҳодисалардек туюлади. Лекин қаҳрамонларнинг қалбига, ички ҳаётига, тақдирига, улар атрофидаги воқеликка чуқурроқ назар ташласак, асарда кўтарилган мавзу қанчалик актуал ва ҳаётий эканлигига ишонч ҳосил қиламиз. Инсон қадр-қимматининг моҳияти, ёшларимизнинг шу кундаги ҳаёти, уларнинг тақдири, келажаги — асар ана шу муҳим ва мураккаб аҳлоқий масалага бағишланган.

Қардош қирғиз адибларининг мазкур асарлари ҳар бири ўзига хос мавзуга, мазмунга, ёзилиш услубига эга. Лекин уларни бирлаштирувчи томонлар ҳам бор. Бу аввало воқеликнинг дадил ва ҳаққоний акс эттирилиши, характер ва тўқнашувларнинг ҳаётийлиги ғоявий ва бадиий юксаклиги асарларнинг чуқур ижтимоий-психологик руҳда ёзилганлигида кўринади. Ана шу индивидуал ва умумий фазилатлар, кўтарилган мавзуларнинг катта ижтимоий аҳамиятга эга эканлиги, бу асарларни кенг оммалаштирган, уларни тор миллий доирадан чиқарган. Бу ажойиб саҳна асарлари томошабинларимизга катта эстетик завқ ва маънавий озуқа бағишлаш билан ўзбек ва қирғиз театр санъати ўртасидаги ижобий ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида муҳим восита бўлиб хизмат қилди.

Ф. ЖУРАЕВ.

ТОШКЕНТ КОШОНАЛАРИ

«Главташкентстрой» бошлиғи В. Н. МАРКИН билан суҳбат

◆ ◆ ◆

Бепоён мамлакатимиз халқлари ҳаяжонли дамларни бошидан кечирмоқда. Ҳамма жойда улкан юбилей тараддуди. Етти ойдан сўнг севимли доҳиймиз В. И. Лениннинг табаррук ёши — бир асрлик тўйи нишонланади. Шу боисдан халқ хўжалигимизнинг барча соҳасида меҳнат кўтаринкилиги. Дилларимизда ҳам, тилларимизда ҳам Ленин номи. Ана шу азиз сиймо руҳи халқимизни коммунистик жамият қуришдаги буюк ҳаракатида йўлчи юлдуз бўлиб порлаб турибди.

Барча совет кишилари қатори Тошкент бинокорлари ҳам улкан санани муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилишмоқда. Шаҳримиз бунёдкорларининг хайрли ишлари ҳақида «Главташкентстрой» бошлиғи Н. В. Маркиннинг жамоатчи мухбиримиз билан қилган суҳбатини эътиборингизга ҳавола этамиз.

САВОЛ: Валентин Никитич, Тошкент қурувчиларининг юбилей йили арафасида бажараётган ишлари ҳақида гапириб берсангиз?

ЖАВОБ: Ҳозир пойтахтимизнинг қурилиш майдонларида 50 мингдан ортиқ бинокор меҳнат қилмоқда. Ишларимизнинг кўлами жуда катта. Кунига 900 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилапти. Биз партия ва ҳукуматимизнинг капитал қурилишни ривожлантиришга қарата қабул қилган қарорига мувофиқ ишга туширилиши арафасида турган биноларни тезроқ қуриб битказишга, қурилиш индустрияси корхоналарини кечиктирмай фойдаланишга топширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Яқинда йилига 200 минг кубометр керамзит ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган заводни, йилига 20 минг тонна товар арматураси ва 70 минг кубометр йиғма темир-бетон ишлаб чиқарадиган марказий арматура устахонасини ишга туширдик. Сентябрь охирларига бориб йилига 240 минг тонна асфальт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган автоматлаштирилган асфальт-бетон заводини фойдаланишга топширамиз.

Кўпгина қурилиш трестларимиз уй-жой, маданий-маиший объектлар қурилиши ярим йиллик планларини ортиғи билан адо этди. «Главташкентстрой» бўйича иккинчи кварталда меҳнат унумдорлиги плани 107 процент қилиб адо этилди. Бу орада 1 кварталда об-ҳавонинг мураккаб шароитида бажарилмай қолган топшириқлар ҳам ниҳоясига етказилди. Йил бошидан бери тошкентликларга 200 минг квадрат метрга яқин турар-жой, 420 ўринли шифохона, 250 киши қатнайдиган шифохона ва бошқа объектлар фойдаланишга топширилди.

САВОЛ: Шаҳардаги юбилей объектлари қурилишида иш қандай боряпти?

ЖАВОБ: Пойтахтимизда В. И. Ленин Марказий музейининг филиали қуриляпти, унинг ёнида эса доҳий номидаги проспект барпо этиляпти. Булар асосий юбилей объектлари ҳисобланади. Музейда ҳам, проспект қурилишида ҳам иш кун-тун тўхтатилмаётганини тошкентликлар кўриб туришибди. Шу йилнинг октябрь ойларида асосий қурилиш-монтаж ишлари тугалланади. Ҳозирга қадар бу объектларда 5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Юбилей объекти қурилишларида К. Дудин бошқарувчилик қилаётган 11-қурилиш тресги, Ғ. Ғиёсов раҳбарлик қилаётган 1-пардозлаш тресги ва қатор пудратчи ташкилотлар ибрат кўрсатишяпти. Мақсадимиз музей ва проспектни юбилей тантаналаридан олдинроқ битказиб қўйиш.

Булардан ташқари йирик қурилиш объектларида ҳам юбилей шарафига олинган социалистик мажбуриятлар дуруст бажарилмоқда.

САВОЛ: Бош бошқарма бинокорлари йил охиригача қандай ишларни бажаришмоқчи?

ЖАВОБ: Галдаги вазифаларимиз аниқ ва анча мураккаб. Йил охиригача мавжуд қийинчиликларга қарамай 450 минг квадрат метр уй-жой, 4000 ўринли болалар боғчалари ва қатор савдо, соғлиқни сақлаш ва муассасаларни фойдаланишга топширишимиз керак. 12500 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноларини эрта-индин қўлдан чиқариб шаҳримизнинг кичик гражданларига туҳфа этамиз.

САВОЛ: Юқорида баъзи қийинчиликларни енгиб, дедингиз. Улар қандай қийинчиликлар?

ЖАВОБ: Мен кадрлар ва бинокорлик материалларини кўзда тутиб айтдим. Қурилиш объектларида ишни ҳозиргидан кўра анча жонлантириб юбориш мумкин эди. Бизда ёғоч-тахта таъминоти ва бошқа айрим бинокорлик материаллари танқис. Биргина мисол: шу йилнинг 8 ойи мобайнида 20 минг кубометр ёғочни кам олдик, бунинг устига республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли «Ташсантехгазмонтаж» ва «Стальмонтаж» бошқармалари ўз зиммаларидаги вазифаларни бажаришни пайсалга солиб келаётир.

Кадрлар масаласи ҳам анча мушкулликлар туғдиряпти. 5 мингга яқин ишчи кучи етишмаётир. Шу боисдан институтларнинг кечки ва сиртқи бўлимлари, 10-синфни битирган ёшларни ишга таклиф этяпмиз. Булар албатта бартараф этса бўладиган ишлар. Тошкент бунёдкорлари доҳий юбилейини албатта ёруғ юз билан кутиб оладилар.

Олиҳиммат қардош украиналик бинокорларимиз шижоати билан бунёд этилган бу кўркам ва хушбичим уйларда меҳнаткаш ҳамшаҳарларимиз истиқомат қилишаётир. Улар қўли гул Украина қурувчиларидан беҳад миннатдор. Суратда: Украина микрорайонининг умумий кўриниши.

А. ТУРАЕВ фотоси.

Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг ўртоқ Тилов Мамановнинг бошлиқ бригадаси етиштирилган ҳосилнинг 90 процентини машинада териб олади. Шунга кўра, ғўзалар машинага мослаб парвариш қилинмоқда. Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Т. Маманов ғўзаларни кўздан кечиряпти.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Чорва қишлови—муҳим вазифа

Маълумки, бултур қиш қаттиқ келиши, кўпгина чорвадор хўжаликлар ва тегишли ташкилотлар бу масъулиятли кампанияга яхши тайёргарлик кўрмаганликлари оқибатида анчагина чорва туёғи нобуд бўлди. Бу эса меҳнаткашларни гўшт ва сут маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаб туришга ҳам салбий таъсир кўрсатди.

Лекин шунга қарамай, кўпгина партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бултурги қиш сабоқларини унутиб қўймоқдалар. Бир қатор хўжаликларда ем-хашак жамғариш, биноларни қишга тахт қилиб қўйиш, қишловга янги объектлар қуриш ишларини ҳамон пайсалга солмоқдалар. Айниқса бу борада Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Фарғона областлари орқада қолмоқдалар. Уларда беда ва бошқа озуқабоп экинларни вақтида ўриб ғарам қилиш, силос бостириш ишлари суръати талабга жавоб бермайди. Айрим жойларда чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Сурхондарё, Наманган, Андижон, Қашқадарё областларининг партия ва совет ташкилотлари чорвачилик учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш ҳақида ғамхўрлик қилмаётирлар.

Чорвачиликдаги бу камчиликларни бартараф қилиш мақсадида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети чорва қишловига тайёргарлик кўриш ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети XV пленумининг чорвачиликни ривожлантириш ҳақидаги қарорини бажариш тадбирлари ҳақида қарор қабул қилдилар. Унда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, шунингдек тегишли партия ва совет ташкилотлари зиммасига қишловга намунали тайёргарлик кўришни таъминлаш вазифаси юкланди.

Саноатимиз тараққиётининг омили

Республикамиз саноати, қурилиши ва транспорти сўнгги йилларда дадил одимлар билан тараққий этмоқда. Бунинг боиси шуки, партия ва хўжалик органларининг кун сайин олиб бораётган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари туфайли планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг партия белгилаб берган ҳаётбахш режалари борган сари кенг амалга ошяпти. Ҳозирга қадар республикамизда 600 дан ортиқ саноат корхоналари янги система бўйича ишлаб ўзларининг техника-иқтисодий кўрсаткичларини анча яхшилаб олдилар. Дастлабки натижалар планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги усули меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилашга катта таъсир кўрсатаётганлигидан далолат беради.

Бироқ саноатимизнинг ҳамма тармоқларида ҳам янги система кенг ўрин оляпти деб бўлмайди. Бизда шундай министрликлар борки, уларда ҳали биронта ҳам корхона янги системага ўтгани йўқ. Бу ўринда Ўзбекистон ССР енгил саноат, пахта тозалаш саноати ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрликлари шаънига аччиқ гапларни айтиш мумкин. Мана шуларни кузда тутиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети қарор қабул қилдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети саноатда янги реформани амалга оширишдаги камчиликларни қисқа вақт ичида бартараф этиш ҳамда корхоналарни асосан шу йилнинг ўзида янги усулга кўчиришни тугаллашни область партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига топширдилар.

Музейлар—тарбия мактаби

Сўнгги йилларда республикамиз музейлари коммунистик қурилиш ғояларини пропаганда қилиш ва меҳнаткашларни юксак онглилик руҳида тарбиялаш борасида бирмунча ижобий ишлар қилди. Улар тобора кенг меҳнат аҳлини тарбиялаш ўчоғига айланиб бормоқда. Бултурнинг ўзидагина улардаги экспонатларни бир ярим миллиондан ортиқ киши томоша қилди, ўн минг марта экскурсия ва бир минг беш юз лекция ўтказилди.

Лекин республика музейлари фаолиятида кўпгина камчиликлар бор, улардаги бир қатор материаллар, экспонатлар республикамиз меҳнаткашларининг коммунистик жамият қуриш йўлидаги курашини тўла акс эттирмайди. Чунончи, республика маданият ва санъат тарихи музейи экспозицияларида Улуғ Ватан уруши даврида маданиятнинг тараққиети, коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш, техника тараққиёти мавзулари ўз аксини топмаган. Бухоро, Хоразм, Қўқон музейларида муҳим ҳужжатларнинг фақат нусхаси кўрсатилади, холос. Шуниси ачинарлики, ҳали республикамизнинг ҳамма қишлоқ районларида ва 28 шаҳарида музей ташкил этилмаган. Кўпгина музейлар яхши жиҳозланмаган ва ноқулай биноларга жойлаштирилган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети музейлар фаолиятини яхшилаш масаласини кўриб чиқиб, бу борада йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилишга қаратилган конкрет тадбирлар белгиладилар.

МАШИНА—ПАХТА ТЕРИМИДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧ

Пахтакорлар — қаҳрамонона меҳнат кишилари. Улар фидокорона меҳнат қилиб, табиий қийинчиликларга кўксиларини қалқон этиб, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг катта ёрдамига таяниб, ниҳоятда қийин келган бу йилги шароитда ҳамма ерда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиги асосий вазифа — етиштирилган барча ҳосилни ўз вақтида, нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишдан иборат. Республикамиз орзиқиб кутилган йиғим-терим мавсумига киришмоқда. Қоракўл, Қарши, Косон, Ромитан ва бошқа районлардан пахтанинг дастлабки центнерлари терилганлиги ҳақидаги қувончли хабарлар келмоқда. Шубҳасиз, ҳозирги вақтда хўжаликларининг раҳбарлари ва мутахассисларининг, барча пахтакорларнинг бутун фикри-зикри ҳосил йиғим-теримига қаратилган. Улар, даставвал, ҳосил йиғим-терими режалари ҳақида, куч-ғайрат сарфланадиган асосий йўналиш ҳақида ўйламоқдалар. Бу омиллар умуман ҳосил йиғим-теримининг муваффақиятини таъминлаши лозим.

Бу йилги ҳосил йиғим-терими мавсуми ўзига хос хусусиятларга эга. Каттагина майдонларда ҳосил йиғим-терими оммавий равишда ўтган йиллардагидан бир мунча кечроқ авж олдирилади. Бу ҳол биздан барча ҳосилни имкони борича қисқароқ муддатда йиғиб-териб олишни, куч-ғайратни аямасликни, колхоз ва совхозлардаги меҳнатга яроқли барча аҳолини пахта теримига тўла жалб этишни талаб қилади. Бироқ, меҳнат жангу-жадали қанчалик қизғин бўлмасин, одамлар қанчалик ташаббус кўрсатиб ишламасин, эндиликда етиштириладиган пахтанинг миқдори билан боғлиқ бўлган муваффақиятни пахта териш техникаси ёрдамидагина қўлга киритиш мумкин. Эндиликда пахта териш машиналари асосий зарбдор куч ҳисобланади. Ҳосил йиғим-терими қизғин тус олган даврда биз машиналар билан барча тайёрланадиган пахтанинг ярмидан кўпроғини териб олишимиз керак.

Бундан ўн йил илгари орзу қилинган нарса эндиликда ҳақиқатга айланди. Олимларимиз ва конструкторларимиз куч-ғайрат сарфлаганликлари, ишчилар синфи фидокорона меҳнат қилганлиги туфайли республикамиз колхоз ва совхозлари ҳозирги вақтда 30 мингта пахта териш машинасидан иборат қудратли паркка эга бўлдилар, юқори малакали механизатор кадрлар ўсиб етишди, техникадан моҳирона фойдаланиш соҳасида катта тажриба тўпланди. Мамлакат республикамиз пахтакорларини ғўзанинг баргини тўктириш учун зарур бўлган барча химиявий моддалар билан таъминламоқда. Машиналар кейинги бир неча йил давомида бизга 4 миллион тонналик ҳосилни териб олишнинг уддасидан муваффақиятли чиқиш, пахтанинг нобуд бўлишини кескин камайтириш имкониятини берди.

Агар илгари 2 миллион тонналик ҳосилни йиғиб-териб олиш учун тўрт ойдан кўпроқ ёки ҳосилни етиштириш учун қанча муддат талаб қилинса, худди шунча вақт сарфланиб келган бўлса, эндиликда ана шундан икки баробар кўп миқдордаги пахта терим машиналаридан фойдаланилаётганлиги туфайли асосан икки ойда териб олиняпти. Йиғим-терим ишларини механизациялаш даражаси юқорироқ бўлган илғор хўжаликлар — «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Савай», «Гулбоғ», «Малик», «Ҳазарбоғ» совхозлари, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Пахтаорол районидаги «Олғабос» колхозлари ва бошқа кўпгина хўжаликлар йиғим-терим ишларини 35-40 кун ичида тугалламоқдалар.

Пахта териш машиналаридан фойдаланиш меҳнат унумдорлигини 2-3 баравар ошириш, йиғим-теримга сарфланадиган маблағ харажатларини 15-25 процент камайтириш имконини беради. Бултур 26 мингта пахта териш машинаси 800 мингдан ортиқ теримчининг ишини бажарди, бир кунда тайёрланган пахтанинг миқдори 120 минг тоннагача ёки йиллик планнинг 3 процентигача етди. Ана шу миқдордаги пахтанинг ярми терим агрегатларининг бункеридан тўкиб турилди.

Бу йил биз мавжуд пахта териш машиналари парки билан ҳар куни териладиган пахтанинг миқдорини 70-80 минг тоннагача ёки йиллик планнинг 2 процентигача етказиш, қўлда терилган пахта билан биргаликда эса ҳар куни йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта тайёрлашнинг уддасидан чиқишимиз мумкин.

Бироқ, машиналар билан 1 миллион 800 минг тонна пахта териш юзасидан олинган мажбуриятни то ёғин-сочинли кунлар бошлангунча муваффақиятли бажариш учун, даставвал, машина теримини имкони борича тезроқ қизитиб юбориш зарур. Шу муносабат билан дефолиация масаласига алоҳида эътибор бериш керак.

Айрим жойларда бу йилги шароитда дефолиацияни 15-20 сентябрдан илгари бошлаш мумкин эмас, деган фикр туғилмоқда. Тўғри, бизда ҳосилнинг етилиши кейинга сурилган майдонлар оз эмас, лекин кўпчилик районлар ва хўжаликларда каттагина майдонларга чигит апрель ойида экилган эди ва ана шу майдонларга чигитни қайта экишга ёки қўшимча уруғ экишга тўғри келмади. Натижада ғўза нормал ривожланяпти. Республикада ғўзаси ана шундай нормал ривожланган майдонлар барча пахта майдонининг ярмидан кўпроғини, Сурхондарё областида барча пахта майдонининг 87 процентини, Андижон областида 68 процентини ва Наманган областида 76 процентини ташкил этади. Вазифа — дефолиацияни табақалаштириб ўтказишни ташкил этишдан, ҳар бир хўжаликда, ҳар бир бригададаги ҳосили эрта етилган майдонларни аниқлаш ва уларни дефолиация қилиш навбатини белгилаш ҳамда кўпчилик ғўза тупларида иккитадан кўсак очилиши билан ҳам самолётлар, ҳам трактор аппаратларидан фойдаланган ҳолда ғўза баргини тўктиришга дарҳол киришишдан иборат. Ана шундай участкалар ҳозирнинг ўзидаёқ оз эмас. Бундай участкалар ҳар бир хўжаликда топилади.

Дефолиация ўтказилиши лозим бўлган майдонлар, катта ёки кичик бўлишидан қатъи назар, бу ишни бир кун бўлса ҳам кечиктирмасдан дарҳол бошлаш зарур. Бу, биринчи сортли пахтанинг миқдорини кўпайтириш, пахта териш машиналари учун ўз вақтида иш фронти яратиш имконини беради. Дефолиация ҳамма жойда сентябрь ойининг охиригача тугалланиши даркор. Кеч ўтказилган дефолиациянинг фойдаси кам бўлади ва натижада кутилган мақсадга эришиб бўлмайди. Фақат такрор дефолиация ўтказишни ва зарур бўлганда десикация қилишни октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида амалга ошириш мумкин.

Шундай қилиб, машина теримининг муваффақиятига шу кунларда замин яратилади. Машина теримида муваффақиятга эришиш учун дефолиацияни ўз вақтида ўтказиш лозим. Область ва район партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари ва хўжаликларнинг раҳбарлари бунга алоҳида эътибор беришлари керак. Биз кўп сонли пахта териш техникаси узоқ вақт давомида сабабсиз бекор туришига йўл қўя олмаймиз, йўл қўйишимиз мумкин эмас ва бундай қилишга ҳаққимиз йўқ.

Бу йил мавжуд ҳар бир пахта териш машинасини ишга тушириш масаласи алоҳида қатъийлик билан кун тартибига қўйилган. Биронта ҳам машина тайёрланмай қолмаслиги лозим. Ғўза қатор ораларини ишлашни тугаллаш пахта териш машиналари осиладиган тракторларни ўз вақтида тайёрлаш билан моҳирона бирга қўшиб олиб борилиши даркор. Ремонти мураккаб бўлган барча машиналар «Узсельхозтехника» устахоналарида тайёрланиши зарур. Пахта териш техникасини ремонт қилиш учун колхоз ва совхозларни зарур эҳтиёт қисмлар билан тўла таъминлаш — республика қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналари коллективларининг шон-шараф ишидир. Терим техникасини тайёрлашда колхоз ва совхозларга оталиқ қилаётган саноат корхоналари катта ёрдам кўрсатишлари керак. Пахта териш машиналарини тайёрлаш соҳасидаги қолоқликка барҳам бериш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқ лозим. Чунки, республикамизда мавжуд терим агрегатларининг тўртдан бир қисми ҳали тайёрлангани йўқ. Терим техникасини тайёрлашда Қорақалпоғистон АССР, Қашқадарё, Андижон, Хоразм областлари ва бошқа областлардаги кўпгина районларнинг хўжаликлари айниқса орқада қолмоқдалар.

Машина терими бошланадиган вақтгача қолган кунларда барча пахта майдонларидаги бегона ўтларни юлиб ташлаш зарур. Негаки, бегона ўтлар машина теримининг ашаддий душмани эканлиги ҳар бир механизаторга жуда яхши маълум. Агар пахта майдонларини бегона ўтлар босган бўлса, машина очилган пахтанинг ҳаммасини териб ололмайди, ерга тўкиладиган пахтанинг миқдори кўпаяди, маҳсулотнинг сифати ёмонлашади, агрегатларнинг унумдорлиги камаяди.

Бу йилнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, ҳосили эртароқ етилган майдонларни машина теримига ажратишга алоҳида эътибор бериш зарур.

Ўтган йилги тажриба пахта териш машиналаридан **икки сменада** фойдаланиш жуда катта аҳамиятга эга эканлигини очиқ-ойдин тасдиқлади. Бундай қилинганда ҳам машиналарнинг иш унуми юқори бўлади, ҳам механик-ҳайдовчилар яхши ҳақ олишади. Машиналарни икки сменада ишлатиш айниқса бу йилги шароитда жуда катта аҳамиятга эгадир. Бу соҳада илғор хўжаликлардан ибрат олиш керак. «Ҳазорбоғ» совхозида ҳар бир машинани икки сменада ишлатиш учун етарли миқдорда механик-ҳайдовчилар тайёрлашдан ташқари, яна 30 кишидан иборат резерв ҳам вужудга келтирилди. Ҳар бир пахта териш машинасини икки сменада ишлатишни таъминлаш жуда муҳим иш бўлиб, партия ташкилотлари бу масалани алоҳида назорат остига олишлари керак.

Механизаторларни иссиқ овқат билан таъминлаш ва уларнинг дам олишини ташкил этиш, улар терган пахтани ўз вақтида ва аниқ ҳисобга олиш ҳамда меҳнатига тўғри ҳақ тўлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш диққат марказида туриши лозим. Бу йил хотин-қизларнинг катта отряди «зангори кема» капитанлари армияси сафига қўшилди. Улар ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиш даркор. Пахта йиғим-терими бошлангунча тажрибали механик-ҳайдовчилар, илғор механизаторлар пахта териш машинасининг рулига бу йил биринчи марта ўтирувчи ёш механик-ҳайдовчиларга ўз тажрибаларини ўргатишлари, ўз маҳоратларининг «сири»дан уларни баҳраманд қилишлари зарур. Ўтган йиллари икки қаторли машина билан мавсумда 150-200 тоннадан пахта терган минглаб ана шундай тажрибали механик-ҳайдовчилар бор. Ўтган йили мавсумда «Советобод» совхозининг механик-ҳайдовчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ш. Қудратов «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли машинада 528 тонна, «Сурхон» совхозининг механик-ҳайдовчиси А. Қурбонов 407 тонна, Хатирчи районидаги Куйбишев номли колхознинг механик-ҳайдовчиси О. Тошев 320 тонна, Свердлов районидаги Свердлов номли колхознинг механик-ҳайдовчиси К. Муҳамедов 280 тонна, бошқа қанча-дан-қанча илғор механизаторлар ҳам ана шундай кўп пахта териб, рекорд кўрсаткичга эришдилар. Эндиликда бизда ҳар бир районда, ҳар бир хўжаликда машина теримининг ажойиб усталари бор.

Республика комсомоли — машина терими устидан оталиқ қилмоқда. У кўпгина ажойиб ишларни бажарди. Биз комсомоллар, барча ёшларимиз бундан кейин ҳам пахта далалари гвардиячиларининг олдинги сафларида бўлишларига аминмиз.

Машина теримини қачон бошлаш масаласи жуда муҳим. Ҳаммамиз машиналар имкони борича тезроқ ишга тушишининг тарафдоримиз. Лекин бунга маълум шарт-шароитлар мавжуд бўлгандагина эришиш мумкин. Айрим хўжаликларда бултур йўл қўйилган хатоларни такрорламаслик даркор. Бу хато шундан иборат бўлган эдики, машиналар кўсакларнинг 30-40 проценти очилгандан кейин ишга туширилган ва бу ҳосилнинг нобуд бўлишига, терим агрегатлари иш унумининг пасайишига олиб келган эди. **Машина теримини кўсакларнинг 50-60 проценти очилганда бошлаш лозим.** Ҳамма жойда пахта териш машиналарини группа ҳолида ишлатиш керак. Бу усул ўтган йиллари яхши натижа берди. «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ва хўжаликларнинг ўзидаги ихтисослаштирилган звенолар кучи билан терим машиналарига техника хизмати кўрсатишни кенг жорий этиш зарур. Пахта териш машиналари кечаю-кундуз тўхтовсиз ишлаши, илиқ-иссиқ кунларнинг бир соати ҳам беҳуда ўтмаслиги учун барча зарур чораларни кўриш лозим.

Ҳосил йиғим-теримида терим машиналарининг бутун комплексидан — пахта териш, кўсак узиш ва ерга тўкилган пахтани терадиган машиналардан тўла фойдаланиш керак. Бу, ҳосилни қўл кучи сафламасдан йиғиб-териб олиш имконини беради.

Машинада терилган пахтанинг сифатига алоҳида эътибор бериш даркор. Машина теримида банд бўлган барча ходимларга ҳукуматнинг машиналар билан терилган пахтанинг миқдорида биринчи сортли пахтанинг салмоғини кўпайтирганлиги учун мукофотлаш ҳақидаги қарорини яна бир марта тушунтириш зарур.

Пахта териш машиналарининг муваффақиятли ишлаши, машинада терилган пахтанинг сифати юқори бўлишини таъминлаш тайёрлов пунктларининг иши яхши йўлга қўйилишига ҳам боғлиқдир. Машинада терилган пахтани тайёрлов пунктларига ташиб келтирган трактор прицеплари тўхтаб қолмаслиги, машинада терилган пахта қуритиш-тозалаш цехларида ўз вақтида қуритилиши ва тозаланиши лозим.

Республикамизда пахтани машинада териш соҳасида катта тажриба тўпланган. Пахта териш машинаси ҳар бир колхоз, совхознинг ҳаётидан мустаҳкам ўрин олди. Пахтакорлар машинани севиб қолишди. Чунки, машина деҳқоннинг энг оғир ишини — ҳосил йиғим-теримини ўз гарданига олди.

Бироқ машина теримини ташкил этишни ўз ҳолига ташлаб қўйиш кечирилмас хато бўлур эди. Партия ташкилотларининг бурчи — дефолиация ва машина терими масалаларини қатъий назорат остига олишдан иборатдир.

Колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари ҳозирги вақтда мутахассисларнинг маслаҳатига асосан дефолиациянинг ўз вақтида ўтказилишини таъминлашлари даркор. Терим техникасини тайёрлаш масаласини яна бир марта синчиклаб муҳокама қилиш, машинада териладиган пахтанинг миқдорини ошириш резервларини аниқлаш керак. Ташкилотчилик ишини кучайтириш йўли билан терим агрегатларини намунали тайёрлаш ва ҳар бир машинадан юқори унум билан фойдаланиш учун мусобақани кучайтириш зарур. Коммунистлар ва комсомоллар пахта йиғим-теримини механизациялаш учун курашда авангардлик ролини ўйнашлари лозим.

Бутун совет халқи каби республикамиз пахтакорлари ҳам шонли сана — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар ўзларининг Ватан олдидаги интернационал бурчларини бажариш — мамлакатга 4 миллион 100 минг тонна Ўзбекистон пахтасини етказиб беришга, машиналар билан камида 1 миллион 800 минг тонна пахта теришга маҳкам бел боғлаганлар.

Т. ЗИНИН,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири.

◆ ◆

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. Ф. МУҲАМЕДОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада пўлат ва прокат ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва технологиясини такомиллаштиришда актив қатнашганлиги учун В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг директори Иброҳим Файзиевич МУҲАМЕДОВга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари
А. АБДАЛИН.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1969 йил 5 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ХАШАК ТЎПЛАНГ, СИЛОС БОСТИРИНГ!

Ўзбекистон ССР областларида дағал хашак жамғариш ва силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1969 йил 5 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Минг тонна ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — дағал хашак жамғариш плани, учинчи стун — тайёрлангани, тўртинчи стун — планнинг бажарилиш проценти, бешинчи стун — силос бостириш мажбурияти, олтинчи стун — бостирилган силос, еттинчи стун — мажбуриятнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	198,5	165,9	83,6	350,0	228,8	65,4
Сирдарё	186,3	163,0	87,5	235,0	194,9	82,9
Фарғона	148,7	112,9	75,9	350,0	187,1	53,5
Наманган	118,7	110,2	92,8	310,0	126,0	40,6
Андижон	126,6	103,1	81,4	275,0	125,6	45,7
Самарқанд	360,0	377,5	104,9	340,0	118,4	34,8
Бухоро	290,0	300,4	103,4	250,0	52,3	20,9
Қашқадарё	248,0	272,0	109,7	180,0	138,8	77,1
Сурхондарё	255,8	252,9	98,9	220,0	112,7	51,2
Хоразм	115,6	91,8	79,4	250,0	65,2	26,1
ҚҚ АССР	164,9	101,5	61,6	242,0	42,9	17,7
Республика бўйича:	2213,6	2051,2	92,7	3002,0	1392,7	46,4

№ 519 КАСАЛЛИК ТАРИХИ

Совет чегарасини бузиб ўтган хитой солдати билан суҳбат

Бу касаллик тарихи 13 август куни пешиндан кейин тўлдирилди. Пешинда чегара вертолёти санитария қисмига яралор хитой солдатини олиб келганди. Солдат маочилар Яланғочкўл яқинидаги совет чегарасини қурол ёрдамида бузиб ўтган пайтда ушланган.

Тирик қолган бу хитой солдатига зарур ёрдам кўрсатилди. Даволовчи врач Боймурунов касаллик тарихига қуйидаги дастлабки сўзларни ёзди: «Исми — номаълум. Ёши—20. Миллати—хитой. Диагнози—ўқ ўнг елкасини тешиб ўтган. Биринчи ёрдам чегарада кўрсатилди: яраси боғланди. Дардни енгиллатувчи укол қилинди. Асаб-кайфияти бузилмаган. Гавдасига зарар етмаган. Нимжон, озғин».

20 августдаги ёзув:

«Аҳволи қониқарли. Томир уриши, қон босими ва ҳарорати жойида. Уйқу ва иштаҳаси яхши. Кайфи чоғ. Яраси битаяпти. Ўнг елка суяк ҳаракати илгаригидек бўлиб кетди». Боймурунов бу ёзувларга оғзаки тарзда қўшиб қўйди: «Касал табиатан тундроқ». У аввал ўзини Ли Дао-чжи деб таништирди. Лекин кейин бу исмни ҳеч тилга олмади. Афтидан, у ўша пайтда тилига бирдан келиб қолган ном бўлиб, кейин эсидан чиқиб қолган бўлса керак. Ҳозир отинг нима деб сўрасак, ҳеч айтмайди.

Мен бу солдатни биринчи марта унинг ярасини боғлашаётганда кўрдим. У қўллари билан юзини беркитиб, юзини терс буриб олди. Ўзи ориқ, пакана, зўрға 45 килограмм келади.

Чегарани бузган солдат ярадор бўлгандан кейин тўртинчи куни врачнинг руҳсати билан унинг палатасига кирдим. Хитой ҳарбий хизматчиси каравотда ётган экан. Кириб борганимни кўриб, дум-думалоқ ва сочлари калта қилиб қирқилган бошини дарҳол чойшап остига олди. Ўнг қўлини мушт қилиб чойшапдан чиқариб турарди. Балки бу норозилик аломати бўлса керак. Лекин мен буни саломалик деб билиб, кириб боравердим. Унинг жонсарак қора кўзлари бир зумда бошдан оёғимгача разм солиб чиқди. Мен қўлларимни чўзиб кўрсатдим. Бу—фотоаппарат йўқ, суратингни олмайман, деганим эди. Чунки, суратга оладиган аппаратдан у жуда ёмон қўрқишини билардим.

Ҳарбий масалалар мени қизиқтирмаслигига уни ишонтирдим. Шундай қилиб, отингиз нима?—деб сўрадим. Индамади. Қариндошларингиз ким? Яна жимжитлик. Шунда мен чегарада низо чиқармасликнинг иложи борми, кимларнингдир гапига кириб ўзаро урушмаслик, қотиллик қилмаслик мумкинми, деб сўрадим.

У бош бармоғини баланд кўтарди.

— Жуда яхши бўларди-да.— деди у.

— Бунга қандай қилиб эришиш мумкин?

— Билмасам.

Суҳбат вақтида маълум бўлишича, у кўп нарсадан бебаҳра ва бехабар экан. Масалан, у кино деган нарсани билмайди. Чунки, бирор марта ҳам кино кўрмаган. У умрида бирор марта ҳам суратга тушмаган. Портретларда фақат раис Маонинг сурати бўлиши керак, холос, дейди у. Чегарани бузган бу солдат фақат ўн биттагача санай билади, холос. Буни ҳам қўли билан санайди. У Маони кўкларга кўтарувчи беш иероглифни ўқий олади, холос. Буларни ҳам унга буюк маданий революция» хитойча қилиб ёзиб берган. Шу текстни ҳам зўрға ўқийди. Лу-Синь номини айтганимда карахт одамдек, бақрайиб тураверди.

— Раис Мао ғояларини ўрганиш тўгарагига қандай қилиб қатнашдингиз, бўлмаса?

— Бошқалар овоз чиқариб ўқишарди. Мен эслаб қолишга ҳаракат қилардим.

— Кечирасиз, нима учун бунчалик саводингиз кам?

— Армиягача мен шаҳарда яшаган эмасман. Мао мени ўқишга юборди. Лекин шу пайтда буюк маданий революция бошланиб қолиб, бошқа муҳим иш билан шуғулландим.

— Ўртоқларингиз орасида шунақа чаласаводлар кўпми?

Бу саволлардан жуда чўчиб кетди шекилли, ўзини чойшап ичига олди. У доим қўрқиб турарди. Нима учун қўрқаркин? Бу митти маочи саволимга жавоб беришни хоҳламас ёки умуман жавоб беролмасди.

— Яланғочкўлда ғовға кўтариб, нимага бизга зарар етказмоқчи бўлдингиз? Бу ердан йигирма қадам наридаги қўшни хонада ҳозир отиб ўлдирилган чегарачимизнинг онаси қон қақшаб ўтирибди. Балки, уни худди сиз ўлдиргандирсиз, нима учун?

У бошини сарак-сарак қилиб, юзини девор томонга ўгирди.

— Хотинингиз, қайлиғингиз ёки таниш қизингиз борми? Севармидингиз?

— Йўқ. Мен ҳеч қачон севган эмасман.

У каравотга туриб ўтирди. Ориқ, корачадан келган, жуда кичкина. Ҳали ўн бешдан ошмаган дейсиз.

Назаримда, у аввалдан тайёрлаб қўйилган, бир қолипдаги жавобларни ҳаёлдан ўтказаётгандек туюлди. У саволларнинг қандай эканлигига қараб муомала қилади. Баъзи саволларга индамай қўя қолади. Бу бола жуда оддий савол-жавоб программали, механика машинасини эслатади. Клавишни боссанг, маочи пропаганда томонидан тузилган имтиҳон билети лип этиб чиқади. Лекин бундай клавишлар шунчалик камки, натижада у индамай қўя қолади. У фақат сувда қайнатилган қуруқ гуруч ейди. Гўшт, ёғга қарамайди. Бу нарсалар менга ёқмайди, дейди у. Шундай дейди-ю, орқасидан: бунақа нарсаларни ҳеч еган эмасман, деб қўшиб қўйди. У фақат калта иштон кийиб юради. Пижама киймайди. Ювинишга ҳеч тоби йўқ.

Врач кириб келди. Ундан хитойнинг яраси қалай, деб сўрадим.

— Битаяпти.—деди врач. Яқинда бутунлай соғайиб кетади, касаллик тарихини ҳам ёпамиз.

Қанақа касални? Елкасидаги ярани ҳис-туйғу, ақл заифлигидан кўра тез тузатиш мумкин. Мен бу йигитга қайта-қайта назар ташлайман. Қарайман-у, жуда раҳмим келади. У нимжон, бечора бўлгани учун эмас. Жисмонан кучсиз одам бўлса ҳам, ўқ отишда бақувват, барваста одамдан қолишмайди. Йўқ, мен унинг маънавий заифлигига ачинаман. Унинг миясидан танқидий фикр юритиш уёқда турсин, ҳатто мустақил фикр юритиш қобилияти ҳам суғуриб олинган. У индивидуал камолотдан бебаҳра. У ҳаётда ҳеч рўшнолик кўрмаган. Рўшнолик кўрмоқчи ҳам эмас. Ҳеч қачон билмаган, ҳеч қачон эшитмаган нарсасини қандай қилиб хоҳлаши мумкин? Ҳаётдан завқланишни билмайди. Энг қўрқинчли жойи ҳам шунда.

Шунчалик суҳбатдан кейин ҳеч бўлмаса исмини айтар, деган умидда ўрнимдан турдим. Лекин у бундай деди:

— Мен хитой армиясининг жангчисиман. Менинг исмим ҳам йўқ, фамилиям ҳам йўқ.

— Балки сиз хунвейбинчидирсиз?

— Албатта! — деди у бош бармоғини кўтариб. — Ҳозир Хитойда ҳамма хунвейбинчи. Энг катта хунвейбинчи эса раис Маонинг ўзи.

Виктор БУХАНОВ.
АПН махсус мухбири.

Нукус Маданият уйи бадиий хаваскорлари Москвада бешкун бўлиб, ўз санъатларини намойиш қилдилар. Суратда: Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги «Халқлар дўстлиги» фонтани ёнида дуторчи қизлардан (чапдан) У. Картбоева, Х. Сафарова, Т. Ортиқбоева ва Г. Мадраимовалар куй ижро этмоқдалар.

Лихварь фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Халқаро ҳаёт

ВЕНЕСУЭЛАДА ВИСТАВКА

КАРАКАС, (ТАСС). Бу ердаги «Кантакларо» залида В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган материаллар виставкаси очилди. Виставкага В. И. Лениннинг фото суратлари ва Венесуэлада шу вақтга қадар маълум бўлмаган бошқа материаллар қўйилган.

Владимир Ильичнинг яширин шароитда олиб борган ишларини тасвирловчи ҳужжатларнинг фото нусхалари ва бошқа фотосуратлар томошабинларни айниқса қизиқтирмоқда.

Виставкани Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Хесус Фариа очди. Хесус Фариа шу залда ҳозир бўлган жамоатчилик ва касаба союзларининг жуда кўп намояндалари ҳузурида нутқ сўзлаб, халқларнинг империализмга қарши олиб бораётган ҳозирги курашида Ленин ғоялари айниқса актуал эканлигини таъкидлади.

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ АҲВОЛИ НОЧОР

КАРАКАС. (ТАСС). Латин Америкаси деҳқонлар федерацияларн кенгашининг яқинда ўз ишини тамомлаган сессияси қитъадаги деҳқонлар аҳволини муҳокама қилди.

Сессиянинг резолюцияларида айтиладики, Лотин Америкасидаги 38 миллион деҳқон очлик ва қашшоқлик шароитида яшаб келмоқда. Саводсизлик, касалликлар, социал таъминотнинг бутунлай йўқлиги, ерсизлик уларнинг қисмати бўлиб қолди. Деҳқонларнинг бир амаллаб тирикчилик қилиш учун шаҳарга қочиб келаётганликлари, дейилади сессиянинг резолюциясида, ишсизликнинг кўпайишига ва очликнинг кучайишига олиб келди, холос.

Лотин Америкаси мамлакатларида турли аграр ислоҳот ўтказиш, помешчикларнинг ер эгалигини тўгатиш, деҳқонларнинг кооперативларини тузиш зарурлиги сессиянинг резолюцияларида уқтириб ўтилди.

БЕШ РАҲБАР КЕНГАШИ

ҚОҲИРА, 4 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Араб республикасининг Президенти Жамол Абдил Носир, Сурия Араб республикаси давлатининг бошлиғи Нуриддин Атаси, Судан революцион кенгашининг раиси Жаъфар Нимейри, Иордания короли Ҳусайн ва Ироқ бош министрининг ўринбосари генерал Аммаш қатнашувида бу ерда ўтказилган кенгаш тугади.

Беш араб давлати раҳбарларининг кенгашидан кейин эълон қилинган ахборотда араб мамлакатларининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатишга қаратилган куч-ғайратларини бирлаштиришга даъват этилади.

Япония ташқи ишлар министри Москвага келди

Япония ташқи ишлар министри Кинити Аити Совет ҳукуматининг меҳмони сифатида 4 сентябрда Москвага келди.

Аэродромда Кинити Аити баёнот бериб, Москва аҳолисига ва бутун совет халқига салом топширди. У ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамжиҳатлик чуқурлашиб боради, деган умид билдирди.

Шуни ғоят қувониб айтиб ўтаманки, деди министр, сўнгги йилларда Япония билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона яхши қўшничилик муносабатлари ривожланиб борган сари мамлакатларимизни қизиқтирувчи масалалар секин-аста ҳал қилиниб бормоқда. (ТАСС).

ҚОҲИРАДАГИ УЧРАШУВ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Қоҳирада тўрт араб мамлакатлари — Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, Иордания ва Ироқ давлат бошлиқларининг кенгаши давом этмоқда. Кенгаш ишида БАР Президенти Жамол Абдул Носир, САР давлатининг бошлиғи Нуриддин Атаси, Иордания короли Ҳусайн ва Ироқ Бош Министрининг ўринбосари генерал Аммаш қатнашмоқдалар.

МЕН агентлигининг хабар беришича, БАР Ташқи ишлар министри Маҳмуд Ризд кенгаш қатнашчилари тўрт араб мамлакати мудофаа ва ташқи ишлар министрлари тақдим қилган Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисидаги докладларни кўриб чиқиб бўлганликларини айтган.

ПОЛИЦИЯ НАМОЙИШЧИЛАРНИ ТАРҚАТИБ ЮБОРИШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРМОҚДА

ТОКИО, 4 сентябрь. (ТАСС). Токио полиция бошқармаси Япония—Америка хавфсизлик шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги талабларни қўллаб-қувватлаш учун демократик ташкилотлар томонидан уюштириладиган намойишларни тарқатиб юбориш мақсадида полиция кучларининг махсус оператив группасини тузишга қарор қилди.

Газеталарнинг хабар беришича, оператив группа 25 минг кишидан иборат бўлади, яъни Токио полиция бошқармаси жами ходимларининг 68 проценти бу группага киритилади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

ТАСС МУХБИРЛАРИДАН

ҚОРАҚУМ «ДЕНГИЗИ»

Қорақумда ўн учинчи сунъий «денгиз» мавж уради. Шу сув омборини қуриш лойиҳа топшириғи тасдиқланди. Туркман нефтчиларининг пойтахти — Небит-Доғ яқинида ястаниб, 70 миллион кубометрдан зиёд сувни сиғдиради.

Небит-Доғ сув омбори Туркманистоннинг ғарбий районларидаги нефть конлари ва химия корхоналарини сув билан батамом таъминлашга имкон беради.

ШИНАЛАР

Киров заводида «Р» типидаги икки шинага ҳамда «Вятка» ва «Тула» мотороллерларга сифат белгиси берилди. «ГАЗ-66» юк машинасида ишлатиладиган покришка аттестацияга тайёрланмоқда. Тез орада «ГАЗ-63» автомобиллари учун такомиллаштирилган шиналар кўплаб ишлаб чиқарила бошлайдики, натижада ҳар йили кўп маблағларни тежаб қолиш мумкин бўлади.

Тўртинчи кварталда қишлоқ хўжалиги ходимлари ҳам Киров заводидан янги маҳсулот оладилар. У трактор прицеплари учун ишлатиладиган юқори сифатли шиналар бўлади.

Завод коллективи топшириқни муваффақият билан бажара бориб, беш йилликни тўрт ярим йилда тугатиш учун кураш олиб бормоқда. Барча кўрсаткичлар бўйича тўрт йиллик план бажарилиб бўлди.

КИНО ТЕХНИКАСИ ЯНГИЛИГИ

Калинин шаҳридаги катта «Вулкан» кинотеатрида Совет Иттифоқида биринчи тажриба кино аппарати ўрнатилган. У Одессадаги «Кинап» заводида тайёрланган.

Бу установка универсал аппарат бўлиб, унда оддий, кенг экранли ва кенг форматли фильмларни намойиш қилиш мумкин. Ёруғлик манбаи — ксенон лампа экран ёрқинлигини яхшилашга, рангли тасвирларни эса табиий ҳолидагига яқинлаштиришга имкон берди.

Аппаратни бошқариш автоматлаштирилган.

ТУРКМАН ЮМОРИ

ҚАЕРИНГИЗ ОҒРИЯПТИ!

Беморни кўргани врач келиб:

— Қаерингиз оғрияпти? — деб сўради.

— Сиз врачсиз. Мендан кўра яхшироқ билсангиз керак, — деди бемор асабийлашиб.

— Келгуси сафар мол докторини чақиртиринг. У сизга индамай-нетмай диагнозингизни қўйиб беради, — деди врач.

МУШУККА БОҒЛИҚ

— Сичқонлар неча йил яшайди? — деб сўради ўқитувчи.

— Бу мушукларга боғлиқ, — деди ўқувчи.

ТАЪНА

Бир эзма оғайнисига таъна қиларди.

— Гапиряпман, гапиряпман, сен бўлсанг лоақал оғзингни ҳам очмайсан!

— Очяпманку, чакакларим ажраб кетай деяпти-ю, — деди униси.

У ҳа деб эснарди.

ҲАММА НАРСАНИ БИЛАМИЗ

Бир қиз дугоналарига мақтанарди:

— Ойим иккаламиз ҳамма нарсани биламиз.

— Буларни қаёкдан биласизлар? — дея сўрашди дугоналари ҳайрон бўлиб.

— Жуда осон. Масалан, ойим «ёмғир ёғади» дейдилар, мен эса «йўқ, ёғмайди» дейман. Ҳамиша иккаламиздан биримиз ҳақ бўлиб чиқаверамиз.

«РАҲМДИЛ» ОНА

Бир бола тарихдан икки баҳо олди. Бунга ойисининг жаҳли чиқиб:

— Ўқитувчинг билан ўзим гаплашаман. Бундан юз йил илгари қандай воқеа бўлиб ўтганини сен қаёқдан билардинг? — деди.

РАССОМ ВА ТАНҚИДЧИ

Рассом танқидчига дерди:

— Рассомлик санъати ҳақида фикр юритмоқчи бўлган киши аввало бир ўзи расм сола билиши керак.

Танқидчи жавоб берди:

— Умримда бирон марта бўлсада қовун экмаганман, лекин қовуннинг мазасини ҳар қандай деҳқондан яхши ажратаман.

ҒИЙБАТЧИ БИЛАН ИТ

Ит ойга қараб вовулларди. Ғийбатчи сўради:

— Нега ойга қараб улийсан?

— Одат. Шундай қилмасам уйқум келмайдиган бўлиб қолган.

— Сен ҳақсан, — деди ғийбатчи. Мен ҳам шундай: ғийбат қилмасам уйқум келмайди.

БЎРИ ВА АГРОНОМ

Агроном чўлда бўрига дуч келди. Бўри жаҳл билан улиб:

— Хўш қалай, энди қўлга тушдингми, бухгалтер? Ҳозир тилка-пора қилиб ташлайман, — деди.

— Мен бухгалтер эмасман, агрономман, деди қўрққанидан ҳалиги киши.

— Ҳали шунақами, — деди бўри тиржайиб. Ундай бўлса сенга тегмайман. Колхоз экинларига қарамай қўйганингдан хурсандман. Яхши бўлди, далаларнинг ҳаммаёғи ўт-ўлан, эчки-қўйларга маза бўлди. Бизнинг ғамимизни ебсан қойил!

— Бухгалтерни нимага ёмон кўриб қолгансан? — сўради агроном.

— Мен атиги биттагина қўйини есам у ўн тўққизта еган деб акт тузибди.

СПОРТГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

Самарқанддаги кўнгилли спорт жамиятлари, олий ўқув юртларининг кафедралари, спорт клублари ва коллективлари студент ёшлар орасида физкультура ҳаракатини ривожлантириш, штангачи, гимнастикачи, курашчи, боксчи, футболчи каби спортчилар етиштиришда катта роль ўйнамоқдалар. Давлат университетида спортнинг ўн бир тури бўйича мусобақалар олиб борилянти. Студент ёшлардан уюшган футбол командаси ўтган йили мавсумда республика олий ўқув юрти командалари орасида иккинчи ўринни олди. Спорт мастери Ризо Фозилов тренерлик қилаётган курашчилар командаси шаҳар ва область мусобақаларида ғолиб чиқди.

Самарқанднинг ёш олий ўқув юрти ҳисобланган Садриддин Айний номидаги Давлат педагогика институтида ҳам жисмоний тарбия факультети очилиб, унинг биринчи ва иккинчи курсларида юздан зиёд студент таълим оляпти. Факультет студентлари ўтилган фанларни яхши ўзлаштириш билан бирга турли спорт мусобақаларида актив қатнашмоқдалар.

— Жонажон шаҳримизда, — деди пединститут жисмоний тарбия факультетининг декани Равшан Абдумаликов, — спорт ишлари кенг қулоч ёзди. «Спартак» стадионида ўтказилган мусобақаларда факультет студентлари волейбол, бокс, баскетбол, енгил атлетика, футбол ва бошқа спорт турлари бўйича мусобақаларда иштирок этиб, яхши натижаларга эришяптилар.

Л. ЭРГАШЕВ.

ТОШКЕНТЛИК ЧЕМПИОН

Енгил атлетика бўйича СССР кубоги — «Известия» газетаси соврини учун бўлаётган курашни тошкентлик спортчилар Челябинск шаҳрида давом эттирмоқдалар. Бундан бир неча кун илгари марказий «Пахтакор» стадионида ўтказилган зонал саралoвчи мусобақаларда биринчиликни қўлга киритган Тошкент командаси чорак финалга чиқиш учун курашмоқда. Пойтахтлик моҳир енгил атлетикачи Роза Бабич 200 метрли тўсиқли масофага югуришда 26,7 секунд натижа кўрсатиб мамлакат чемпиони номини олиш шарафига муяссар бўлди.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ИРРИГАЦИЯСИ БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Афғонистоннинг деҳқончилик ва ирригация министри Мирмуҳаммад Акбар Ризо 4 сентябрда Тошкентга келди. У ўзига ҳамроҳ бўлган кишилар билан бирликда Ўзбекистоннинг катта-катта гидротехника иншоотлари, суғориладиган деҳқончиликнинг ривожланиши, янги ерларнинг ўзлаштирилиши билан танишади.

Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига бордилар. Бу министрлик Совет Иттифоқининг техника ёрдами билан Афғонистонда қурилаётган бир қанча ирригация системалари учун асосий материал етказиб берувчидир. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри С. Мамарасулов Мирмуҳаммад Акбар Ризони қабул қилди. (ЎзТАГ).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

АНТИҚА ОШҚОВОҚ

Наманган шаҳар 1-«Ўзбекистон» проездида яшовчи пенсионер Холмирза ота Муталлибов ўтган йили кузда бозордан оғирлиги 10-15 килограмм келадиган ошқовоқ сотиб олган эди. Қизиғи шундаки, ошқовоқ ёриб кўрилганда ичидан атиги 7 дона уруғ чиқди. Холмирза ота уруғларини яхши ният билан ҳовлидаги дарахт остига ташлаб қўйди. Қиш ўтди. Оила аъзолари баҳорда ана ўша дарахт ёнида бир туп ошқовоқ уруғи униб чиққанини кўришди.

Кўчат тез палак отди, Лекин гулламади. Оила аъзолари бундан ҳайрон бўлишди. Холмирза ота кунлардан бирида палак остида кичкинагина тугунча ҳосил бўлганини, у жуда тез эт олаётганини пайқади. Ҳозир ҳамакнинг оғирлиги тахминан 35-40 килограммга бориб қолди. Лекин ҳали у етилгани йўқ, кундан-кунга катталашиб боряпти.

А. МАДУМАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Суратда: Холмирза ота Муталлибов ошқовоқ ҳамаги ёнида.

Ш. Осмонов фотоси.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚИРҒИЗИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК ОПЕРА ВА БАЛЕТ КАТТА ТЕАТРИ БИНОСИДА

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ҚИРҒИЗИСТОН ДАВЛАТ АКАДЕМИК ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ

СПЕКТАКЛЛАРИ

6, 13 сентябрь — В. ВЛАСОВ, А. МАЛДИБАЕВ, В. ФЕРЕ; К. МАЛИКОВ, А. ТУҚУМБОЕВ либреттоси

МАНАС

(3 кўринишли опера).

7, 12 сентябрь — Қирғизистон ССР халқ артисти И. РАЙХВЕРГЕР

ЧУЛПОН

ТОНГГИ ЮЛДУЗЛАР

(3 кўринишли сирли балет)

8 сентябрь — А. МАШИСТОВА, А. ХОЛМИНОВА либреттоси

ҲАЁТБАХШ ЎЛИМ

(В. Вишневский пьесаси асосида 3 кўринишли опера)

9 сентябрь — В. ВЛАСОВ.

АСАЛ

(Ч. Айтматов хотиралари бўйича — 3 кўринишли балет)

10 сентябрь

БАЛЕТ КЕЧАСИ

ШОПЕНИАНА (Ф. Шопен музикасига бир кўринишли балет)

ҚУЙРУЧУҚ (Балетдан фрагментлар К. Молдобасанов, Г. Окунева музикаси)

ОЙИМЧА ВА БЕЗОРИ

(бир кўринишли балет)
Шостакович музикаси.

11 сентябрь. — ДЖ. ВЕРДИ

ОТЕЛЛО

(4 кўринишли опера)

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.

Билетлар театр кассасида ҳар куни кундуз соат 12 дан сотилади.

Коллектив бўлиб кириш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — «Қирғизистон куйлайди» кантатаси. 10.10 — «Гулшан» радиожурнали, 11.15 — Украина темаларидаги рапсодия, 11.35 — Қўшиқлардан куйларга, 12.15 — Музикали салом», 13.30 — Қирғиз композиторлари асарларидан концерт, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.20 — «Фан ва турмуш» радиожурнали, 15.40 — Ўзбек куйлари, 16.10 — Эстрада концерти, 17.20 — Уйғур куйлари, 17.50 — «Идеология ва ҳаёт», 18.00 — Композитор И. Икромов асарлари. 18.40 — Спорт, 19.20 — Ўрта Осиё республикалари халқларининг куйлари, 20.00 — «Лениннома» программаси, 20.30 — Ленин ҳақида, Ватан ҳақида куйлаймиз, 21.00 — «Қардош социалистик мамлакатларда», 21.10 — Концерт, 22.20 — «Махтумқули» музикали драмасининг монтажи.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.00 — Бирга рақсга тушамиз, 10.40 — Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси. Момо ер (бадиий фильм).

12.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси, 17.00 — Теленгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.10 — «Юлдузча» тележурнали, 17.50 — Маркс, Россия, СССР (кинофильм), 18.00 Ғазалхон ёшлигим («Ешлик» студияси), 18.50 — Ноз-неъмат бунёдкорлари (сабзавоткорлар учун), 19.30 — Телеянгиликлар.

19.45 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.45 — Буни ҳар ким билиши керак (рус тилида), 20.05 — «Замондаш» программаси (қозоқ тилида).

Ўзбек тилида: 20.45 — Спорт ҳафта ичида. 21.05 — Уйғур ансамблининг концерти, 21.55 — Оқ карвон (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Душанба кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/IX да Мирзо Улуғбек, 7/IX да Улимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IX да Қайнона, 7/IX да Бағри тош.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Мавсумнинг очилиши. ВЕНГЕР ВА СОВЕТ ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

КИНО

Улкан севги серенадаси — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кундуз соат 4, 5 ва кеч 7 яримда) «МОСКВА» (эрталаб 11-40 минут, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Цезарь ва детектив (эрталаб соат 11-45, кундуз 1-30, 3-15 минутда). Дугоналар (кундуз 5, кеч 6-45, 8-40 минут ва 10 да) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Ланфиер колонияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Яна тирик — Навоий номли (кундуз ва кечқурун).

Питкиннинг касалхонадаги саргузашти — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мехикодаги оғир стартлар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11-30, кундуз 1-30, 5-30, 9-25 минутда)

Боши-Очиқ — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Бу телба дунё — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 2, кеч 7 ва 8 да).

САНЪАТ САРОЙИДА
6 сентябрда

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚИРҒИЗ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ КИНО-ФЕСТИВАЛИНИНГ ОЧИЛИШИ

янги, кенг экранли

«КАРАШ ДАВОНИДА УЗИЛГАН ЎҚ»

БАДИИЙ ФИЛЬМИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

Қозоқ ёзувчиси Мухтар АУЭЗОВНИНГ шу номли повести асосида.

«Қирғизфильм» киностудияси маҳсулоти.

Фильм қирғиз ва қозоқ халқининг Октябрь революцияси арафасида маҳаллий бойлар ва чор чиновникларига қарши ўсиб бораётган норозиликлари ҳақида ҳикоя қилади.

Постановкачи-режиссёр — Б. Шамшиев.

Сценарий муаллифи — А. АШИМОВ, Б. ШАМШИЕВ.

Постановкачи-оператор — М. ТУРАТБЕКОВ.

Бош рассом — А. МАКАРОВ.

Бош ролларда — С. ЧОКМОРОВ, С. ЖУМАДИЛЕВ, М. РИСҚУЛОВ, Б. ҚИДИКЕЕВА, Ж. СЕЙДАХМАТОВА ва бошқалар.

Кинофестиваль кеч соат 7 да очилади.

Сеанслар кеч соат 7 ярим ва 9 ярымда бошланади.

Керакли справкалар учун 44-20-34, 44-21-74 телефонлари орқали мурожаат қилинсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216, Халқаро ҳаёт — 337604, Коммунистик тарбия — 331455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036, 337221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 38—42, Наманган 21—88, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 208. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 03291.